

Elintensiva industrin förlorare med ny elskatt

Dagens Industri den 16 september 2025

Regeringen föreslår i höstbudgeten att elskatten ska sänkas med närmare 10 öre/kWh inklusive moms. Det finns många vinnare på ett sådant förslag, såsom hushåll och småföretag. En fördel för elsystemet är att elkonsumenter får större incitament att dra nytta av billig el när det uppstår elöverskott. Vidare stimuleras elektrifieringen av transportsektorn.

Samtidigt finns det problem med en sänkt elskatt. Den kommer öka efterfrågan på el inom de sektorer som betalar full elskatt i dag. Exempelvis kan man vänta sig att sänkt elskatt, utöver elektrifiering av transportsektorn, även kommer öka utbyggnaden av datorhallar och öka tillverkningen av kryptovalutor i Sverige. Dessa verksamheter kan relativt snabbt öka efterfrågan när elpriset sänks.

Ökad efterfrågan kommer öka spotpriset på elbörsen. På kort- och medellång sikt skulle spotpriset i värsta fall kunna öka med flera öre per kWh, om utbyggnaden av datorhallar visar sig vara mycket priskänslig. Detta är inget problem för hushåll, små företag och datorhallar som får en rejäl sänkning av elskatten; en skatt som adderas till spotpriset på elräkningen.

Ett höjt spotpris blir dock ett problem för elintensiva företag, såsom tillverkningsindustrin, jordbruk och skogsbruk. Dessa verksamheter betalar knappt någon elskatt i dag, endast 0,6 öre/kWh, så de får knappast några fördelar av den sänkta elskatten.

Det hade varit bättre för den elintensiva industrin om elskatten hade sänkts långsamt. Det tar lång tid att bygga ny elproduktion. En successiv sänkning under 10–20 år hade gett tid för ny elproduktion att byggas ut i takt med ökad förbrukning, vilket hade dämpat prisökningen på elbörsen.

Utifrån kraftsystemets perspektiv är huvudproblemet med elskatten att den är fix, vilket snedvrider priserna. Elkonsumenter har små incitament att dra nytta av billig el när det uppstår elöverskott. Det problemet kan man lösa genom att göra elskatten proportionell mot elpriset. Alternativt kan man sänka elskatten i fjärrvärmesektorn, där det finns stora möjligheter att installera värmepumpar som körs när elpriset är lågt.

Regeringen föreslår även att ett tillfälligt högkostnadsskydd för hushåll införs, vilket aktiveras när elpriset överstiger 1,5 kr/kWh i snitt under en månad. Skyddet minskar hushållens incitament att spara på el vid höga elpriser. Detta bidrar till ökad efterfrågan och ännu högre elpriser i lägen där det är brist på el. Detta drabbar Sveriges företag som inte omfattas av regeringens högkostnadsskydd.

Skyddet minskar även konsumenternas incitament att välja elavtal med prissäkring. I förlängningen innebär det att elhandlarnas behov av prissäkring på de finansiella marknaderna minskar. Detta är olyckligt, eftersom väl fungerande och likvida finansiella marknader gynnar investeringar i både elproduktion och industri.

Det hade varit bättre att i stället minska hushållens och företagens beroende av stöd vid höga elpriser. Elhandlare borde ta ett större ansvar för att se till att elkonsumenterna får en lämplig

prissäkring. Regelverken borde ge elhandlarna incitament att erbjuda elavtal med någon form av prissäkring till hushåll med små marginaler.

SNS Konjunkturrådsrapport lyfter särskilt fram de elavtal som prissäkrar en fix volym el och som har rörligt pris för återstoden. Den typen av avtal bidrar till ökad prissäkring samtidigt som konsumenterna har kvar incitamenten att vara flexibla för sin icke-prissäkrade elförbrukning. Alla elhandlare borde erbjuda dessa avtal som ett möjligt alternativ, och kanske kan man ställa ett sådant krav på elhandlarna i lagstiftningen.

Sammanfattningsvis drabbas den elintensiva industrin av en snabb och bred sänkning av elskatten. För den elintensiva industrin och kraftsystemet vore det bättre att elskatten blir proportionell eller att den helt avskaffas inom fjärrvärmesektorn. Regeringens högkostnadsskydd för hushåll skyddar inte industrin, och ökar industrins risker.

Vidare riskerar det att försvaga både elavtalsmarknaden och terminsmarknaden. Det gör elkonsumenterna mer beroende av statliga ingripanden och försvårar investeringar i ny elproduktion.

Pär Holmberg